

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

**Podpora pregramotností
v předškolním vzdělávání
CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_011/0000**

OP VVV, SC1

Modul Didaktika předškolního vzdělávání

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Nabídka témat vznikla ve spolupráci pedagogických fakult (Praha, Brno, Olomouc, České Budějovice, Liberec), PŘF UK a MFF UK
Hlavní cíl: Zvýšení kvality předškolního vzdělávání včetně usnadnění přechodu dětí na ZŠ

- 1. Cíle jako východiska vzdělávacích činností v MŠ**
- 2. Edukační proces v podmínkách mateřské školy**
- 3. Práce s prekoncepty v předškolním vzdělávání → KONSTRUKTIVISMUS - představy a vlastní zkušenosti dítěte jako východisko pro plánování a realizaci obsahu předškolního vzdělávání**
- 4. Organizační formy v MŠ podporující individualizované, skupinové a kooperační učení**
- 5. Metody práce v předškolním vzdělávání se zaměřením na prožitkové a situační učení v praxi mateřských škol**
- 6. Integrované pojetí obsahu předškolního vzdělávání prostřednictvím celostního učení, tematických celků a projektů**
- 7. Pedagogická diagnostika v mateřské škole.**
- 8. Hodnocení výsledků předškolního vzdělávání**
- 9. Efektivní formy spolupráce MŠ s rodiči, poradenskými zařízeními a ZŠ směřující k provázanosti preprimárního a primárního vzdělávání.**
- 10. Podpora a rozvoj mediální pregramotnosti v mateřské škole.**
- 11. Podpora a rozvoj přírodovědné pregramotnosti v mateřské škole**
- 12. Témata vyplývající z potřeb konkrétních MŠ**

VYBRANÁ TÉMATA PRO MODUL DIDAKTIKA PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

1. **Cíle jako východiska vzdělávacích činností v MŠ a analýza RVP PV (zastřešující téma)**
2. **Organizační formy v MŠ podporující individualizované, skupinové a kooperační učení (Ped Brno)**
3. **Metody práce v předškolním vzdělávání se zaměřením na prožitkové a situační učení v praxi mateřských škol (PedF České Budějovice)**
4. **Pedagogická diagnostika v mateřské škole (PedF Olomouc)**
5. **Podpora a rozvoj přírodovědné pregramotnosti v mateřské škole (PedF Praha)**
6. **Efektivní formy spolupráce MŠ s rodiči, poradenskými zařízeními a ZŠ směřující k provázanosti preprimárního a primárního vzdělávání (PedF Liberec)**
7. **Témata vyplývající z potřeb konkrétních MŠ**

1. Cíle jako východiska vzdělávacích činností v MŠ

Naplnování a ověřování cílů předškolního vzdělávání .

**Kognitivní, hodnotové a operační cíle v mateřské škole
v povinném předškolním vzdělávání a význam hry
v předškolním období.**

RVP PV (2017, s. 7)

Důležitým úkolem předškolního vzdělávání je vytvářet dobré předpoklady pro pokračování ve vzdělávání tím, že za všech okolností budou maximálně podporovány individuální rozvojové možnosti dětí a bude tak každému dítěti umožňováno dospět v době, kdy opouští mateřskou školu, k optimální úrovni osobního rozvoje a učení, resp. k takové úrovni, která je pro dítě individuálně dosažitelná.

„Předškolní vzdělávání má usnadňovat dítěti jeho další životní i vzdělávací cestu. Jeho úkolem je proto rozvíjet osobnost dítěte, podporovat jeho tělesný rozvoj a zdraví, jeho osobní spokojenost a pohodu, napomáhat mu v chápání okolního světa a motivovat je k dalšímu poznávání a učení, stejně tak i učít dítě žít ve společnosti ostatních a přibližovat mu normy a hodnoty touto společností uznávané.“

2. Organizační formy v MŠ podporující individualizované, skupinové a kooperační učení

Individualizace - uplatňování vhodných přístupů při vzdělávacích činnostech směřujících k individuálnímu rozvoji osobnosti dítěte, respektování a uspokojování vzdělávacích potřeb jednotlivých dětí

Zařazování řízených a spontánních činností, příklady dobré praxe.

RVP PV (2017, s. 7)

Důležitým úkolem předškolního vzdělávání je vytvářet dobré předpoklady pro pokračování ve vzdělávání tím, že za všech okolností budou maximálně podporovány individuální rozvojové možnosti dětí a bude tak každému dítěti umožňováno dospět v době, kdy opouští mateřskou školu, k optimální úrovni osobního rozvoje a učení, resp. k takové úrovni, která je pro dítě individuálně dosažitelná.

„Předškolní vzdělávání má usnadňovat dítěti jeho další životní i vzdělávací cestu. Jeho úkolem je proto rozvíjet osobnost dítěte, podporovat jeho tělesný rozvoj a zdraví, jeho osobní spokojenost a pohodu, napomáhat mu v chápání okolního světa a motivovat je k dalšímu poznávání a učení, stejně tak i učit dítě žít ve společnosti ostatních a přibližovat mu normy a hodnoty touto společností uznávané.“

3. Metody práce v předškolním vzdělávání se zaměřením na prožitkové a situační učení v praxi mateřských škol

Hry a činnosti založené přímých
zážitcích dětí, podporující dětskou
zvědavost a radost z učení

**Efektivní způsoby výuky cizího
jazyka v MŠ**

**Rozvíjení osobnostních a
interpersonálních dovedností
(empatie, prosociálního chování,
komunikačních dovedností dítěte)**

**Rozvíjení výtvarného vnímání a
vyjadřování**

**Rozvíjení hudebně-pohybového
vnímání a vyjadřování**

RVP PV (2017, s. 8)

Pro naplnění předpokladů a možností optimálního rozvoje osobnosti každého dítěte je nutné uplatňovat v předškolním vzdělávání odpovídající metody a formy práce. Vhodné je využívání prožitkového a kooperativního učení hrou a činnostmi dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporují dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcují radost dítěte z učení, jeho zájem poznávat nové, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti

Reakce na doporučení ve Výroční zprávě ČŠI 2015/2016, s. 30

„V některých školách ještě výrazně převládalo předávání hotových poznatků dětem, téměř chybělo situační učení a metoda prožitkového učení, chyběly plynulé přechody mezi činnostmi – zejména vzájemná provázanost aktivit spontánních a řízených, což je v rozporu s požadavky RVP PV.“

4. Pedagogická diagnostika v mateřské škole.

Materiály pro potřeby učitelky MŠ (příklady dobré praxe, jak využívat dostupné materiály, vedení dětského portfolia)

Zhodnocení připravenosti na školu v souladu s konkretizovanými výstupy RVP PV

Vyhodnocování klíčových kompetencí předškolního vzdělávání

Aktuální informace o odkladech školní docházky a předčasných nástupech dítěte do ZŠ

- RVP PV (2017, s. 39)
- *„Každá mateřská škola, popř. každý jednotlivý učitel si vytváří svůj systém sledování, hodnocení a způsob záznamů pokroků dítěte. Tento systém musí být přehledný, smysluplný a účelný. Písemné záznamy, případně další doklady vypovídající o dítěti a jeho pokrocích jsou důvěrné a přístupné pouze učitelům mateřské školy, ČŠI, popř. rodičům. Učitel je využívá při každodenní práci, při tvorbě PLPP nebo IVP, pro komunikaci a spolupráci s rodiči. Hodnocení výsledků vzdělávání vyžaduje úzkou spolupráci všech učitelů“.*
- Reakce na výroční zprávu ČŠI 2015/2016, s. 30
- *„V realizaci pedagogické diagnostiky přetrvává formálnost, se získanými informacemi neumí někteří učitelé důsledně pracovat, neumí je vyhodnotit, určit individuální vzdělávací potřeby a k nim přizpůsobit vzdělávací nabídku, neumí diferencovat nároky kladené na jednotlivé děti“.*

5. Efektivní formy spolupráce MŠ s rodiči, poradenskými zařízeními a ZŠ směřující k provázanosti preprimárního a primárního vzdělávání.

Efektivní pedagogická komunikace a interakce.

Příklady dobré praxe, výměna zkušeností, nabídka různých forem efektivní spolupráce.

6. Podpora a rozvoj přírodovědné pregramotnosti v mateřské škole

Příprava aktivit: videoukázky, materiály postupu, hry, činnosti, které bude možno prezentovat na workshopech a následně zveřejnit na webových stránkách

Badatelské činnosti a jednoduché pokusy v mateřské škole

Náměty činností pro realizaci environmentální výchovy v MŠ

Inspirativní náměty pro pobyt venku v MŠ

Ukázky fyzikálních, chemických pokusů pro děti předškolního věku Pohádková fyzika, Malá chemická laboratoř. Videoukázky

V rámci klíčových kompetencí (RVP PV, 2017, 3.3.2) byly identifikovány položky, které jsou zásadní z hlediska rozvoje pregramotnosti předmětů geografie, chemie, fyzika a technika

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Děkujeme za pozornost

Těšíme se na spolupráci s Vámi a na Vaše podněty z praxe

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY